

Bouneiotiki Fowni

Εφημερίδα του Συλλόγου Μορφοθουνιωτών
Χρόνος 1993 - Αρ. φύλου 28 — Διευθύνεται
από Συντακτική Επιτροπή — Διμήνη έκδοση
Διεύθυνση: Αγ. Αναστασίας 5 Περισσός
Τυπογραφείο: ΜΑΚΗΣ ΚΩΒΑΙΟΣ τηλ. 5225162

ΠΛΑΣΤΗΡΕΙΑ '93 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΜΟΡΦΟΒΟΥΝΙ ΤΟΝ ΑΥΓΟΥΣΤΟ ΤΟΥ '93

Πολλές και ποικίλες εκδηλώσεις έγιναν και φέτος στο Μορφοβούνι προς τιμήν του Ν. Πλαστήρα.

Οι εκδηλώσεις ξεκίνησαν την Κυριακή 1η Αυγούστου με μνημόσυνο εις μνήμην του Ν. Πλαστήρα και για τα θύματα της καταστροφής του χωριού από τους Ιταλούς, με την ευκαιρία της συμπλήρωσης 50 χρόνων από το κάψιμο του χωριού από τους Ιταλούς.

Στο Πνευματικό Κέντρο λειτουργησε έκθεση φωτογραφίας με παλιές φωτογραφίες του χωριού αλλά και της ζωής του χωριού με θέματα, θεατρικές παραστάσεις, γάμοι, αγροτικές εργασίες κ.τ.λ.

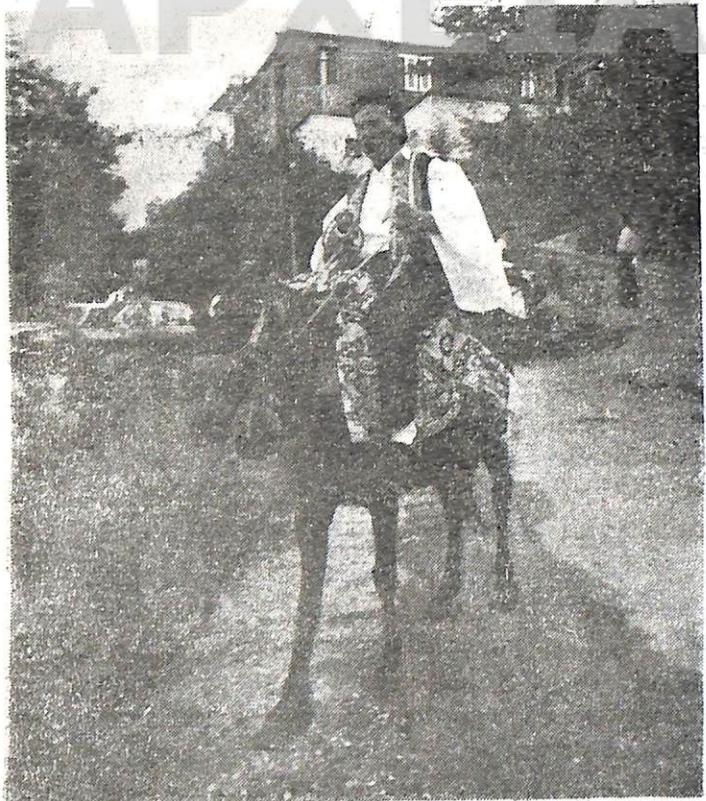
Επίσης λειτουργησε έκθεση φωτογραφίας με θέματα την πρώτη αντίσταση κατά των Ιταλών.

Την άλλη Κυριακή παρουσάστηκε έκθεση γελογραφίας. Τις τρεις εκθέσεις παρουσίασε το Πνευματικό Κέντρο του χωριού.

Οι εκδηλώσεις συνεχίστηκαν την Τετάρτη 11 Αυγούστου με δραδιά ροκ στο εξοχικό

Την Παρασκευή 13 Αυγούστου έγινε ύστερα από πρόταση του Συλλόγου Βόλου η αναπαράσταση του παραδοσιακού Βουνειώτικου γάμου. Ήταν μια πολύ καλή αναπαράσταση παρ' όλα που έγινε για πρώτη φορά και είχε μεγάλη επιτυχία. Πολλοί χωριανοί συμμετείχαν στο γάμο είτε προσφέρονταν τα ζώα, είτε συμμετέχοντας οι ίδιοι.

Ο γάμος ξεκίνησε από το Πνευματικό Κέντρο το χώρο κάτω από την εκκλησία και με επικεφαλής το

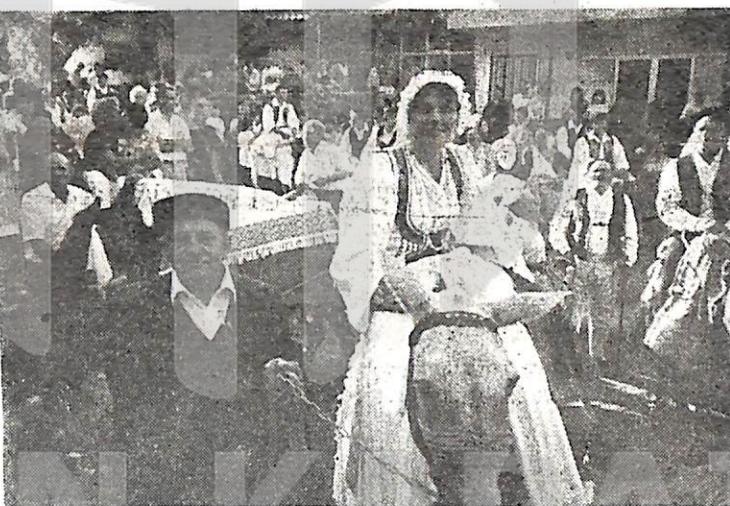
Ο «Γαμπρός» Ι. Λατίνος πηγαίνοντας να πάρει την νύφη.

Γαμπρό που ήταν ο Γιάννης ο Λατίνος η πομπή των Καβαλάρηδων ξεκίνησε για τη νύφη (ήταν η Μ. Λατίνου) που υποτίθεται ότι ήταν από ξενόχωρο. Η πομπή διέσχισε το χωριό και έφτασε στο γήπεδο και από κει στον Αγ. Ηλιά όπου έγινε η συνάντηση με τη νύφη. Από εκεί συνέχισαν για το σπίτι της νύφης, το σπίτι του Ευάγγελου Σκούφη (Ταπέ), όπου η νύφη έφερε το μήλο και στη συνέχεια με τα όργανα μπροστά και τα μπατίμια ο γάμος κατέληξε στην πλατεία.

Εκεί χόρεψε η νύφη, όπου αξίζει να σημειωθεί ότι σύριγκε με το παραπάνω, ο γαμπρός και όλοι όσοι συμμετείχαν στο γάμο ήταν με παραδοσιακές στολές.

Στη συνέχεια ακολούθησε η δραδιά Δημοτικού τραγουδιού και ακολούθως χόρεψε για πρώτη φορά ο χορευτικός όμιλος των παιδιών της Αθήνας όπου αξίζει να σημειωθεί ενθουσίασαν το κοινό παρ' όλο που ο χρόνος της πρετοιμασίας τους ήταν λίγος.

Την παραμονή του 15 Αυγούστου έγινε το καθιερωμένο πανηγήριο με τη Δημοτική ορχήστρα του Β. Νταλάρα, όπου οι χωριανοί ξεφάντωσαν ως τις πρωτιές ώρες.

Την Κυριακή 15 Αυγούστου μετά την ακολουθία της Παναγίας παρουσιάστηκε θεατρικό έργο από το Θέατρο της Καρδίτσας. Έτσι έκλεισαν και οι εκδηλώσεις του Αυγούστου με την ονομασία «ΠΛΑΣΤΗΡΕΙΑ '93».

Οι εκδηλώσεις έγιναν από τους Συλλόγους των απανταχού Μορφοθουνιωτών και την Κοινότητα και το Πνευματικό Κέντρο.

Δυστυχώς όμως πρέπει να τονισθεί ότι για μια φορά ακόμα η αποστολή των ανθρώπων των Συλλόγων ήταν μεγάλη. Και φέτος πέντε έξι άτομα δούλεψαν για τις εκδηλώσεις, ενώ από τους άλλους υπήρχε πλήρης αδιαφορία.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Ο Σύλλογος κάνοντας μία προσπάθεια να φτάσει η εφημερίδα σ' όλους τους χωριανούς όπου κι αν βρίσκονται καλεί όσους θέλουν να φτάσει η εφημερίδα στα χέρια τους ή στα χέρια συγγενών τους να συμπληρώσουν το παρακάτω έντυπο και ας το στείλουν στα γραφεία του Συλλόγου στη Διεύθυνση:

ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΛΛΟΓΟ	Επώνυμο
ΜΟΡΦΟΒΟΥΝΙΩΤΩΝ	Όνομα
Καρδίτσας	Διεύθυνση
Αγίας Αναστασίας 5	T.K.
Περισσός Αθήνα	

Ακόμη με πρόταση του Συλλόγου Καρδίτσιων οι επαγγελματίες χωριανοί μπορούν να σημάνουν κάρτα τους ή στοιχεία της επιχείρησής τους με όνομα της επιχείρησης αικριθή διεύθυνση για δημοσίευση, στην εφημερίδα του χωριού, προκειμένου να γίνει μία στήλη των επαγγελματιών του χωριού είτε στην Αθήνα ευρίσκονται είτε Καρδίτσα, Βόλο, Θεσσαλονίκη και όπου αλλού.

ΔΡΟΜΟΣ ΣΚΑΝΔΑΛΟΥ

Δεν πτοούνται απ' ότι φαίνεται οι ολιγάριθμοι παραγόντες του Μεσενικόλα και έχουν βαλθεί να κάνουν το δικό τους, αγνοώντας προκλητικά τα προβλήματα που θα προκαλέσει η διάνοιξη παρακαμπτηρίου δρόμου προς Μεσενικόλα.

Ενώ όλοι πιστεύαμε ότι ήδη έχει παγώσει η διαδικασία μετά την αποστολή υπομνήματος, ως κεραυνός εν αιθρία έφθασαν έγραφα με αποφάσεις για την απάλλαγμαση των κτημάτων.

Ήδη στο χωριό υπάρχει κατάσταση με τα ονόματα των ιδιοκτητών. Ο υπάλληλος της Κτηματικής Υπηρεσίας Καρδίτσας που ανέβηκε στο χωριό έφυγε άπρακτος διότι δεν προτεκόμισε κανένας ιδιοκτήτης τίτλους κυριότητος.

Αξίζει να σημειωθεί ότι κάποιοι ιδιοκτήτες θέλουν να αποζημιωθούν υπολογίζοντας στο ποσό που θα πάρουν. Ξεχνούν ότι με την διάνοιξη του δρόμου θα τεθεί σε κίνδυνο το χωριό.

Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι η χρηματική αποζημίωση σε περιπτωση που γίνεται απαλλοτρίωση είναι εξαιρετικά χαμηλή δεδομένου ότι υπολογίζεται και η αξία που υποτίθεται ότι θα πάρουν τα κτήματα.

Επίσης πρέπει να τονισθεί ότι η διάνοιξη του δρόμου αυτού δεν θα αξιοποιήσει τα κτήματα διότι απεδειχθεί οι εκσκαφές είναι με γάλες και ελάχιστοι θάλασσας στο δρόμο. Θα είναι ντροπή να δρεθεί έστω και ένας Βουνειώτης που να πει ναι στο δρόμο αυτό που αποτελεί σκάνδαλο και πρόκληση διότι:

- Θα βάλει σε περιπέτεια την ασφάλεια την στιγμή που ήδη υπάρχουν προβλήματα και όλες οι μελέτες επισημαίνουν το πρόβλημα.

- Θα καταστρέψει το περιβάλλον.
- Θα πεταχθούν εκατοντάδες εκατομμύρια για δύο χιλιόμετρα την στιγμή που υπάρχει ήδη δρόμος έτοιμος. (Αλήθεια γιατί οι γειτο-

νες Μεσενικολίτες δεν θέλουν να περνάνε μέσα από το χωρίο μας;) Μέσα από τα υπομνήματα της Κοινότητας φαίνεται ότι ο δρόμος αυτός δεν έχει κανένα νόημα και μόνο προβλήματα θα προκαλέσει.

Αντιπροσωπεία αποτελούμενη από μέλη του Κοινοτικού Συμβουλίου και του Συλλόγου Μορφοθουνιωτών Καρδίτσης είχε συνάντηση με το Νομάρχη Καρδίτσης κ. Κανέλο και του επέδωσε το φάκελλο με τα στοιχεία και τις μελέτες του ΙΓΜΕ Αξίζει να σημειωθεί ότι ο κ. Κανέλος δεν είχε ενημέρωση επί του θέματος, γεγονός που προκαλεί ερωτηματικά πως και γιατί δεν ενημερώθηκε για το τόσο σοβαρό θέμα.

Το ΑΝΤΑΜΩΜΑ ΑΓΡΑΦΙΩΤΩΝ

Με επιτυχία πραγματοποιήθηκε η κορυφαία εκδήλωση της Ένωσης Αγραφώτικων Χωριών στον ΙΤΑΜΟ Ραχούλας.

Το 5ο Αντάμωμα έγινε στις 8 Αυγούστου στο βουνό Ιαμος παρουσία χιλιάδων Αγραφιώτων και επισήμων πολλών. (Ανάμεσά τους ο Χαρ. Φλωράκης, ο οποίος κατάγεται ως γνωστόν απ' την Ραχούλα. Ο ίδιος δώρησε στην Ένωση Αγραφιώτικων χωριών το πατρικό του σικόπεδο).

Ο Πρόεδρος της Ε.Α.Χ. κ. Β. Τσαντήλας αναφέρθηκε στην πορεία της Ένωσης και τα προβλήματα της περιοχής Αγράφων. Στην συνέχεια μίλησε ο πρόεδρος της Κοινότητας Ραχούλας ο οποίος έθεσε τα προβλήματά της Κοινότητας και απέσπασε από τους παρισταμένους πολιτικούς υπουργούς και Διοικ. Παράγοντες υποσχέσεις για λύση των προβλημάτων. Η εκδήλωση έκλεισε με χορούς που παρουσιάσαν χορευτικά συγκροτήματα και με φασολάδα, ενώ απονεμήθηκαν τιμητικές πλακέτες σε διαφόρους.

Ανάμεσά τους ήταν και ο υπερανωβίος χωριανός μας Θ. Σκούφης. Την εκδήλωση παρακολούθησαν δεκάδες χωριανοί αιχμηρώντας την κακή κατάσταση του δρόμου αποδεικνύοντας για αικόμη μια φορά ότι είναι υποστηρικτές της Ένωσεως.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Ο Σύλλογος των απανταχού Μορφοθουνιωτών ευχαριστεί τον Θ. Γκιούρη για τα πλαίσια που πρόσφερε για το στήριμο της Εξέδρας.

Επίσης ευχαριστεί τον κ. Λουρίκα Νικόλαο για το φυγείο που πρόσφερε στο Σύλλογο.

Ακόμα ευχαριστεί τον λαογραφικό όμιλο Γκαραγκούνας για τις στολές που πρόσφερε στο χορευτικό όμιλο του Μορφοθουνίου.

ΠΑΛΙΑ ΕΘΙΜΑ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ ΣΤΑ ΟΡΕΙΝΑ ΧΩΡΙΑ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ

Υπάρχει πολύ νοσταλγία στους γέρους και πολύ ενδιαφέρον στους νέους για κάθε τι που θυμίζει τα περασμένα.

Η ζωή μας βαλμένη στα καλούπια του αιώνα της ταχύτητας, έχειψε πολύ απ' τα χρόνια των προγόνων μας. Ττοι οι νέοι άνθρωποι συντόμεψαν κάθε τι απ' τα περασμένα που τους φαινόταν περιττό και άσκοπο και οι παλιοί βλέποντας την εξέλιξη αυτή ψυχιρίζουν εκείνο το χαρακτηριστικό «πάει χάλασε ο κόσμος».

Ας μην του παρεξηγούμε. Πάντα αγαπά κανείς ότι του γίνεται βίωμα. Γι αυτούς όλοι ο κύκλος της ζωής κλείνονταν μέσα σε τρεις σταθμούς: ΓΕΝΝΗΣΗ - ΓΑΜΟΣ - ΘΑΝΑΤΟΣ.

Στο τρίπτυχο αυτό αγκαλιάζονταν η χαρά, η ελπίδα και ο καημός όλης της ζωής του λαού μας.

Τα δημοτικά μας τραγούδια —η ψυχή του λαού μας— έχουν τραγουδήσει πολύ αυτά τα γεγονότα. Και μάζε με το τραγούδι δημιουργήθηκαν διάφορες χαριτωμένες συνήθειες και έθιμα για να γιορτάζεται καλύτερα κάθε σταθμός της ζωής.

Ο ΓΑΜΟΣ θεωρήθηκε εξ' αρχής ένα γεγονός που πρέπει ξεχωριστά και ιδιαίτερα να τιμά και να γιορτάζει ο άνθρωπος.. Γύρω από το γάμο κάθε τόπος έχει και τις δικές του ξεχωριστές συνήθειες και έθιμα.

'Όλα αυτά όμως σήμερα έχουν κατά πολύ απλουστεύει και τίποτα δεν θυμίζει τον παλιό-καλό καιρό.

Στον τόπο μου το μόνο που έμεινε απ' όλα τα παλιά έθιμα είναι η συνοδεία οργάνων του ζευγαριού στην εκκλησία και ο χορός στην πλατεία του χωριού μετά τα στέφανα. Κι αυτά σιγά-σιγά κοντέυσουν να καταργήσουν.

'Όμως οι γεροντότεροι έχουν πολλά για που για τα παλιά-καλά χρόνια και για το πως γινόταν στον καιρό τους όλα τα έθιμα του γάμου.

Ας τους ακούσουμε λοιπόν.

ΤΟ ΣΥΝΟΙΚΕΣΙΟ: 'Οταν ένα αγόρι ή κορίτσι φτάστη σε κατάλληλη ηλικία για παντρεία, τόσο οι συγγενείς, αλλά και οι άλλοι συγγωριανοί αρχίζουν τις ενοχλήσεις. «Τι κάνετε; Ακόμα τίποτε;» Άν είναι κορίτσι μικρό, κατεβάζει το κεφάλι και δεν μιλάει, αν είναι ηλικιωμένο λέει: «Τώρα θα πάμε για ψυχή» κ.ά.

'Όταν υπάρχει κάποιος ενδιαφέρον γίνονται δικιδοσκοπήσεις με τέτοια λεπτότητα, που θα ζήλευε κι ο πιο επιτήδειος διπλωμάτης. Πρωταρχικά εξετάζεται το οικογενειακό δηλ., τη καταγωγή: «Πάρε γυναίκα από σού και σκυλί από κοπάδι» έλεγε μιά παροιμία στα χωριά μας. Επίσης μεγάλη σημασία αποδίδεται στον οικονομικό παράγοντα, καθώς επίσης πολύ βαραίνει και τη κοινωνική θέση. Καθένας όμως από τους ενδιαφέρομενους προσπαθεί να αποφύγει να προτείνει πρώτος από φόρο μη ματαιωθή το συνοικέσιο να μπορεί να πει. «Μας είπαν αλλά εμείς δεν έχουμε καιρό» που σημαίνει ότι μας προτίμησαν αλλά εμείς έχουμε αξιώσεις.

'Άμα εξετασθούν όλες οι προϋποθέσεις και ιδού ότι είναι δυνατόν να γίνει το συνοικέσιον, στέλνεται ο προξενητής. Ειδικός ή «επαγγελματίας» προξενητής δεν υπάρχει, φροντίζουν όμως να αναλάβη το δάρος αυτό ο πιό «καπάτσος». Πριν έλθουν σε επαφή, οι ζυμώσεις γίνονται, όπου συναντηθούν. Ο προξενητής συναντά πότε τον πατέρα του παιδιού, πότε τον κοριτσιού στους οποίους προσπαθεί να δώσει την εντύπωση ότι τα παιδιά ταιριάζουν να γίνουν αγόραγυνο, πενεύοντας τις αρετές και τα προσόντα του κοριτσιού ή του αγοριού, απ' όπου έχει πάρει την ευτολή.

'Όταν τελειώσει το Συνοικέσιο ο προξενητής είναι από τους πρότους που έχουν το λόγο. Είναι παρών σε όλες τις προγραμματικές εκδηλώσεις και είναι πάντοτε έτοιμος να συμβιβάσει τις τυχόν διαφορές. Σε παλαιότερα χρόνια γίνονται και ιδιωτικό προικοσύμφωνο στο οποίο καταγράφονταν η πρόκα, κινητή και ακίνητη, μέχρι τελευταία λεπτομέρεια.

ΤΑ ΔΑΧΤΥΛΙΔΙΑ: Το δράδυ της ιδιαίτερης μέρας που θα τελειώσει το συνοικέσιο και πριν ανακοινωθεί, γίνεται η αλλαγή των αρραβώνων (αλλάζουν δαχτυλίδια). Κάθε οικογένεια ετοιμάζει ένα δαχτυλίδι (κρικέλα) και το στερεύεται σε μεταβατό μαντήλι με λίγη βαμβάκι. Το δαχτυλίδι του γαμπρού το παίρνει ο γεροντότερος από τους τρεις συγγενείς που θα πάνε στο σπίτι

του κοριτσιού για τα «δαχτυλίδια» και τις πρώτες υγειερινές ώρες ξεκινούν για το σπίτι της νύφης. Μπαίνουν στο σπίτι σοβαροί, χωρετούν χωρίς ευχές και κάθονται στα καλίτματα που τους προσφέρουν. Στο τραπέζι είναι τοποθετημένο ένα πιάτο με κουφέτα και ρύζι κι επάνω το δαχτυλίδι της νύφης, στολισμένο όπως του γαμπρού. Εκεί τοποθετείται και το δαχτυλίδι του γαμπρού.

Καλείται τότε η νύφη, παίρνει τα δύο δαχτυλίδια και τα δίνει στο γεροντότερο συγγενή του γαμπρού φιλώντας του το χέρι. Εγκίνει αφού τα περάση από τα γένεια και τα μαλλιά του εύχεται: «Καλορίζικα, να ζήσουν και καλά στέφανα» Για τους παρευρισκομένους εύχεται: Εάν είναι παντρεμένοι κι έχουν παιδιά «και στα παιδιά σας» άν άρι «στα δικά σας» κλπ.

Τα δαχτυλίδια η νύφη τα παίρνει από τον ένα και τα δίνει στον άλλο μέχρι του τελευταίου, ο οποίος, αφού ευχηθεί αφήνει στο πιάτο. Η νύφη μετά τις ευχές παίρνει το δικό της δαχτυλίδι και το δίνει σ' εκείνον που έφερε το δαχτυλίδι του γαμπρού, και το δαχτυλίδι του γαμπρού με το πιάτο κρατά η ίδια.

Λατή τη στιγμή συνηθίζεται να ρίχνουν και καμπιά τουφεκιά. Επακολουθεί το τραπέζωμα, μαζί με τραγούδι. Όταν φέγγουν οι συγγενείς του γαμπρού η νύφη τους «μαντηλώνει» συνήθως με κάλτσες μάλινες (τσερέπια).

ΣΥΒΑΣΜΑΤΑ: Το επόμενο Σαββατόβραχο γίνονται το «Συνδάσματα ή επίστριμα». Τότε πηγαίνουν στο σπίτι της νύφης εκτός του γαμπρού και άλλοι πολλοί συγγενείς του. Τους υποδέχεται με χαρά η νύφη με τους πληγητές συγγενείς της. Οι προσερχόμενοι εύχονται: «Να τους χαιρόμαστε και καλά στέφανα». Την τιμητική θέση έχει ο προξενητής, ο οποίος έχει σ' όλα το λόγο. Η νύφη προσφέρει γλυκό και τσίπουρο. Ακολουθεί το τραπέζωμα. Αφού καλοφάνε αρχίζει το τραγούδι. Ήρθαν αρχικά: «Φίλοιμ», καλώς ορίσανταν να φάμε και να πιούμε» κ.ά.

Το τραγούδι αυτό τραγουδιέται διαλογικώς, και εξακολουθούν οι συγγενείς του γαμπρού «Φίλοι μ' καλώς σας έρχαμε, φίλοι μ' κι αγαπημένοι» κ.ά. Το δεύτερο τραγούδι υποχρεώνεται να πει η νύφη. «Απόψε στο σπιτάκι μου έχω χαρά μεγάλη. Τον άγγελον εφίλευα και το Χριστό κερνούσα κλπ». Το γλεντί ακολουθεί μέχρι το πρωτ, οπότε όλοι μαντηλωμένοι επιστρέφουν στο σπίτι του γαμπρού. Αρχές κεραστούν ένα ποτό για τι

μιλήσουν («άκρετο νερός»). Ενώ κοσκινίζουν ο γαμπρός ρίχνει χρήματα στη σήτα και τα κορίτσια τραγουδούν «Ευχή μου, μανούλα μου, στα πρώτα τα πρόζυμα κ.λ.π.». Άλλοι βρίσκουν την ευκαιρία και αλείφουν το πρόσωπο του γαμπρού με προζύμι και αλεύρι.

Την Παρασκευή από το πρωί στο σπίτι της νύφης γίνεται το σιδέρωμα και η συσκευασία των προϊκών στα μπαούλα. Στο τέλος πιάνουν το χορό και τραγουδούν. «Άσπρη κάτασπρη πέρδικα ήταν στη γειτονιά μας... Ήρθε ξένος-παντάξενος, ήρθε και μας την πήρε κ.ά.»

Το απόγευμα ο γαμπρός στέλνει τα δώρα στη νύφη. Πολύ παλιότερα έστελνε και την οινά για τη βαφή των μαλλιών και του προσώπου. Τώρα την αντικατέστησε η κομμώτρια και τα διάφορα κραγιόν.

Το Σάββατο πρωί γίνεται πάλι το κάλεσμα και επεκτείνεται σ' όλους τους συγγενείς και φίλους και το βράδυ γίνεται το γενικό τραπέζι και στο σπίτι του γαμπρού και της νύφης. Μετά το φαγητό στο σπίτι της νύφης αυτή πρώτη αρχίζει το τραγούδι:

Μια Παρασκευή κι ένα Σάββατο βράδυ,
Μάνα μ' έδιωχνε από τα γονικά μου.
Φεύγω κλαίγοντας, φεύγω παραπονιώντας
πάιρων ένα στράει, στράει και μονοπάτι,
βρίσκω ένα δεντρί, δεντρί κυπαρισσένιο.
Στέκω το ρωτώ και το παρακαλώ:
Πες μου δενδρί κλπ»

Η συγκίνηση δώλων είναι έντονη και μεγαλώνει ακόμη από το δεύτερο τραγούδι που συνεχίζει η νύφη και που είναι ιδιαίτερα σκληρό για τη μάνα: «Αφήνω γειά στο σπίτι μου και γεια στους συγγενείς μου αφήνω γεια πατέρα μου, και σας καλά μ' αδέρφια, αφήνω τη μανούλα μου τρία γυαλιά φαρμάκι....»

Στη στροφή αυτή τα μάτια της μάνας τρέχουν σαν βρύσες. Επεμβαίνουν όμως οι γυναίκες και εμποδίζουν τη νύφη να συνεχίσει το τραγούδι. «Όλα τ' άλλα τραγούδια που ακολουθούν έχουν χαρούμενο χαρακτήρα.

Στο σπίτι του γαμπρού η ατμόσφαιρα είναι διαφορετική. Εδώ βασιλεύει η χαρά από την αρχή. Μετά το φαγητό ο νοικοκύρης του σπιτιού αρχίζει το τραγούδι: «Χίλιοι τραχόσιοι άρχοντες, αντάμα τρων και πίνουν έχουν τραπέζι - αργυρό σουφρά μαλαματένιο έχουν αρνιά που φένονται κριάρια λιανισμένα έχουν κι ένα γλυκό κρασί στη βρύση που κρυώνει κ.λ.».

Το γενικό γλέντι τελειώνει μετά τα μεσάνυχτα. Την Κυριακή το πρωί στο σπίτι του γαμπρού τοποθετούνταν παλιότερα το φλάμπουρο που ήταν το σύμβολο του γάμου. Ήταν μιά σημαία. Ένα ύφασμα 0,80 X 0,80 περίπου που πάνω του ήταν κεντημένη η εικόνα του Αγ. Γεωργίου, το έδεναν σ' ένα κοντάρι, που στην κορυφή του είχε τον σταυρό και ήταν στολισμένο με λουλούδια της εποχής.

Κατά το μεσημέρι πριν από το φαγητό έρχεται ο κουρέας για να περιποιηθεί τον γαμπρό. Ο γαμπρός κάθεται στη μέση του δωματίου και πατά μέσα σε ταψί. Ενώ ο κουρέας κάνει τη δουλειά του, οι προσκεκλημένοι χορεύουν και τραγουδούν: «Αργυρό ξυράφι και μαλαματένιο τράβα αγάλι αγάλι σε γαμπρό κεφάλι» και πετούν νομίσματα στο ταψί που στο τέλος τα παίρνει ο κουρέας. Την ίδια ώρα μερικοί συγγενείς του γαμπρού με την συνοδεία οργάνων πηγαίνουν στο σπίτι της νύφης να πάρουν τα προικιά έχοντας μαζί τους τα αναγκαία ζώα και την απαραίτητη «κόφα».

Στην καθωρισμένη ώρα προσέρχονται οι προσκεκλημένοι. Την ώρα αυτή οι «μπράτιμοι» —τρεις νέοι— σ' ένα δίσκο τοποθετούν την κουλούρα, τη σκεπάζουν με «καλαμάτας» και τρέχουν στο σπίτι της νύφης. Ο ένας κρατά την κόφα, ο δεύτερος την κουλούρα στο κεφάλι και ο τρίτος συνοδός. Η νύφη κρατάει την μισή κουλούρα και βάζει στο δίσκο μιάν ολόκληρη δική της. Μαντηλώνει τα μπρατίμια και φεύγουν αφού αλλάξουν τις συνθησμένες ευχές.

Σύγχρονα μιά μικρή πομπή με τον γαμπρό και τα όργανα «πηγαίνουν να πάρουν τον νουνό». Ο Νουνός τους περιμένει, πίνουν ένα πιοτό στο πόδι και ξεκινούν. Τον κουμπάρο συνοδεύουν, η κουμπάρα που κρατά το δίσκο με τα στέφανα, τα κουφέτα και το φόρεμα που θα ρίξουν στις πλάτες των νεονύμφων μετά την εκφύγηση από τον ιερέα του ΤΚύριε ο Θεός ημών δόξη και τιμή στεφάνωσον αυτούς».

Ο σύντεκνος (παρακουμπάρος) και λίγοι συγγε-

νείς του. Έως εποιμασθεί το συμπεθερό ένα παδάκι καλεί τον παπά. Παλαιότερα στην πομπή προγούνταν οι μπράτιμοι που πήγαιναν καβάλα και εκτελούσαν χρέη «Σκαριάτη» (αγγελιαφόρον). Με το ξεκίνημα πομπής έρριχναν ένα πυροβολισμό που είχε ως σκοπό να ειδοποιήσει το χωριό ότι «κίνησαν για τη νύφη» και άρχιζαν το τραγούδι: «Ο Βασίλης ξεκίνησε να πάει να κυνηγήσει με τετρακόσιοι-ν-άρχοντες κι εξήντα λαγωνικές. Όλο τον κόσμο γύρισε κι όλο το Βιλαέτι. Κι εκεί στο γύρισμα του ήλιου και στο βασίλειο του βρήκαν μιάν κόρη όμορφη μια κόρη μαυρομάτα πόχει ασημένιον αργαλειό και φιλτεσένιο χτένι, που υφάνει τα μεταξωτά κ.π.).

Φτάνοντας στο σπίτι της νύφης, προχωράει ο γαμπρός προς την πόρτα όπου τον περιμένουν ο πεθερός και η πεθερά με το δίσκο, που έχει το γλυκοδοχείο με το γλυκό και ένα ποτήρι με κρασί στολισμένο με λουλούδια — που συμβολίζουν την ευτυχία και την καρποφορία — και βαμβάκι που σημαίνει να ζήσουν μέχρι βαθειά γεράματα, και το κρασί τη δύναμη.

Ο γαμπρός τρώει το γλυκό και πίνει τρεις γουλιές κρασί —από τρεις πλευρές και εύχεται: «Να μας χαίρεστε». Το υπόλοιπο με το ποτήρι το ρίχνει πίσω του, όπου συγγενής του το παίρνει —και μπαίνουν στο σπίτι.

Στο μεταξύ ο πεθερός βάζει γύρω στο λαιμό του γαμπρού ένα άσπρο μαντήλι και συγχρόνως μαντηλώνει και τον παπά με την συνθησμένη τσίπα.

Ενώ γίνονται όλα αυτά σε μιά άλλη γωνιά του δωματίου ή στο άλλο δωμάτιο —αν υπάρχει— γίνεται άλλη τελετουργία. Ο αδελφός της νύφης (κουνιάδος) ποδαίνει τη νύφη με τα παπούτσια, δώρο του γαμπρού, αφού πρώτα την υποχρεώσει να πιει λίγο κρασί χυμένο στο δεξί παπούτσι. Σ' αντάμειψη του κόπου που μαντηλώνεται με χειρομάντηλο.

Όταν όλες οι διαδικασίες τελειώσουν, ξεκινούν για την εκκλησία. Προχωρεί και βγαίνει ο γαμπρός και περιμένει τη νύφη που έρχεται συνοδευμένη από τον πατέρα της. Πριν περάσει το κατώφλι, ο πατέρας της νύφης, κρατεί το «φτερούδι» του σακκακιού του και λέγει στο γαμπρό: «Ρίξε».

Ο γαμπρός μπροστά στην επιμονή των συγγενών της νύφης «πληρώνει» ρίχνοντας στο «φτερούδι» κέρυματα από τρεις τσέπες. Τότε ο πεθερός παραδίδει τη νύφη στο γαμπρό με την ευχή «Να ζήσετε». Η νύφη στρέφεται προς το σπίτι της, κάνει τρία σκυφτά προσκυνήματα και στο τρίτο πετά προς τα πίσω ένα μήλο —που σημαίνει ότι φεύγει από το σπίτι το καλό.

Οι άλλοι τραγουδούν συνοδευμένοι από τα όργανα: «Έχετε γειά γειτόνισσες και σεις γειτονοπούλες, και εγώ πάω στο σπίτι μου, πάω να βρω το ταίρι μου. Αφήνω γεια στη γειτονιά, κι όλους τους συγγενείς μου κλπ».

Είναι πολύ συγκινητικός ο αποχωρισμός της νύφης από τους γονείς της. Και παρ' όλο το κλίμα της καράς η πικρή γεύση παραμένει.

Στη διαδρομή από τις σπίτι της νύφης προς την εκκλησία παραμένει η ίδια διάταξη, μόνο που προστίθενται οι συγγενείς της νύφης που λέγονται «μπογιτσάδες».

Από όλα τα σπίτια στο δρόμο, ρίχνουν στο ζευγάρι ρύζι, που σημάνει την ευχή «να ριζώσουν και να προκόψουν». Το ίδιο γίνεται και στην ώρα του γάμου όταν ψάλλεται «ο χορός του Ησαΐα».

Μόλις τελειώσει η ακολουθία του γάμου οι προσκεκλημένοι χαρετούν τους μελλόνυμφους και τους εύχονται μαζί μ' άλλα «Πέντε αγόρια και μια τσιούπρα». Μετά τα στέφανα στο προαύλιο της εκκλησίας γίνεται ο χορός με την εξής σειρά:

Πρώτος χορεύει ο κουμπάρος με το τραγούδι: «Από την Πόλη κι ως την Σύρα τέτοιον κυρ νουγό δεν ήρα....» Δεύτερος μπαίνει στο χορό ο γαμπρός με το τραγούδι «Αγορος από σειρά, κόρη απ' την Λατολή πάτησαν κι ανταμώθηκαν μέσ' το Δαφνοπόταμο.....»

«Δύο κούτσικα αγαπιώνταν σ' ένα μαχαλά....». Με τά το γαμπρό είναι η σειρά της νύφης στην οποία λέγεται το τραγούδι: «Βάλαν τη νύφη στο χορό, πως σείωται πως λυγίζεται, πως βεργοκαμπανίζεται, κι' απ' το φλουρί δεν φαίνεται...».

Ακολουθεί ο σύντεκνος και η κουμπάρα και συγχίζεται έως ότου εξαντληθεί ο αριθμός των καλεσμέ-

(Συνέχεια στη 4 σελίδα)

ΠΥΡΚΑΓΙΑ ΣΤΟ ΣΤΕΦΑΝΙ

Πυρκαγιά εκδηλώθηκε την Κυριακή 29 Αυγούστου στις 2.30 περίπου το μεσημέρι στο Στεφάνι του χωριού μας. Η φωτιά ξεκίνησε από το σκουπιδότοπο μετά από ξαφνικό δυνατό ανέμο και γρήγορα έλαβε διαστάσεις. Κάτοικοι του χωριού έσπευσαν γρήγορα αλλά λόγω των ισχυρών ανέμων δεν κατέβησαν να την σβήσουν.

Ειδοποιήθηκε η Πυροσβεστική η οποία έσθησε την φωτιά σε συνεργασία με τους χωριανούς.

Κάηκε έκταση πάνω στο Στεφάνι είκοσι (20) περίπου στρεμμάτων.

Η πυρκαγιά πάντως έ

ΝΕΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

● ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ - ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ... Μπορεί το χωριό μας να το επισκέφθηκαν κάπως λιγότεροι Βουνεσιώτες απ' ότι άλλες χρονιές, αλλά από επώνυμους πήγαμε καλά.

● ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ. 'Όλοι οι βουλευτές και υποψήφιοι ήλων των κομμάτων... ήλθον, είδον και απήλθον, αφού πρώτα ενημερώθηκαν άλλοτε από μέλη του Κοινοτικού Συμβουλίου και άλλοτε από φίλους, κομματικούς και μη. Τέθηκαν τα προβλήματα «επί τάπητος». 'Όλοι τους συμφώνησαν για τον μαρασμό και τα προβλήματα που υπάρχουν και ότι κάτι τέλος πάντων να γίνει. Είδωμεν...

● ΥΠΟΥΡΓΟΣ. Ο Γουργός της Υγείας, ο κ. Δ. Σιούφας επισκέφθηκε το χωριό την Κυριακή 8 Αυγούστου και άκουσε πρωσεκτικά όλα όσα του έθεσε ο πρόεδρος της Κοινότητας. Για ορισμένα θέματα της αρμοδιότητός του υποσχέθηκε να επιλυθούν και δεσμεύθηκε για χρηματοδότηση. Ο κοντοχωριανός υπουργός έδειξε και κατά το παρελθόν ότι αυτό που υπόσχεται το κάνει. Είναι θέμα ότι και τώρα θα το πράξει.

(Συνέχεια από τη σελίδα 3)

νων. Μετά το χορό η νύφη οδηγείται στο καινούργιο σπιτικό της.

Εκεί τα πεθερικά τους καρτερούν με ένα τεράστιο δίσκο στον οποίο είναι τοποθετημένο το γλυκοδοχείο, ένα κουταλάκι και πιστό. Κερνάει τους νεονύμφους το γλυκό με το ίδιο κουταλάκι, κρέμα στο λαμπό της νύφης το δώρο της —συνήθως χρυσός σταυρός— και έπειτα ζητείται από τον πεθερό το «τάξιμο». Στα παλιότερα χρόνια το τάξιμο ήταν κάτι που είχε αξία —ανάλογη με την οικονομική κατάσταση της οικογενείας. Σήμερα είναι κάτι που προκαλεί περισσότερο σάτυρα και αστεισμόν.

Μετά η νύφη, κάνει τρία σκυφτά προσκυνήματα και ρίχνει μέσα στο σπίτι ένα μήλο, που σημαίνει ότι το καλό ήλθε στο νέο σπίτι της. Ρίχγουν έπειτα ένα σίδερο ή γεωργικό εργαλείο, για να είναι η νύφη σιδερένια —περισσότερο στην υγεία— βάζουν στις μασχάλες της νύφης από ένα καρβέλι: ψωμί —για να είναι πάντοτε χορτασμόντας την αγκαλιάζει, τη φίλει και στηκωτή την μπάζει στο σπίτι.

Σ' όλο αυτό το διάστημα τραγουδούν το τραγούδι: «Ένγα μανίτσα πεθερά, να δης το νιο απόστειλες Φέρνει ρουστά πέρδικα, ρουστά μαυρομάτουσσα Ένγα μανίτσα πεθερά, να δης τη νύφη πόρχεται κ.λ.»

Ακολουθεί το γαμήλιο γλέντι που διαρκεί πολλές ώρες μέχρι το πρώτο.

Πρώτος αναχωρεί ο κουμπάρας με τη συγοδεία του συνοδεύομενο από τα όργανα, και μετά οι συγγενείς της νύφης που τη συνόδεψαν «μπογτσιάδες».

Μετά την αναχώρηση αυτών, βρίσκουν την ευκαιρία οι συγγενείς του γαμπρού —που ως τότε ήταν υπηρετικό προσωπικό, υποχρεωμένο να υπηρετούν τους ξένους— να διατελέσουν. Σ' αυτούς τώρα υπηρετούν τα «νιόγαμπρα». Εγχουν δε τότες αξιώσεις που πολλές φορές είναι παράλογες.

Άλλα ξημερώσεις, η νύφη με το γαμπρό, τα μπατίμια και άλλους, τραγουδώντας πηγαίνουν στη βρύση για νερό. Όταν γυρίσουν υποχρέωνταν τη νύφη να φτιάξει πίττα και όταν την τρώνε διαλύουν το γλέντι.

Μετά το γάμο συνηθίζονται ωρισμένες εκδηλώσεις όπως η κουλούρα στον κουμπάρο, και τα λεγόμενα «πιστρόφια» που έδιναν αφορμή για νέα γλέντια.

Όταν ένας νέος παίρνει ξενοχωριάτιστα γίνεται γίνεται προσπάθεια να γίνει μεγαλύτερη επίδειξη. Εποιημένονται όσο το δυνατόν περισσότερες «καβάλες» ομοιόμορφα ντυμένοι, με ρεμπούπλικες και γραβάτες, τα ζώα στολισμένα με ομοιόμορφες «καραμελωτές» μπατάνιες και πηγαίνουν όλοι στο ξένο χωριό σαν πρόγκηπες. Στο γαμπρό εκτός των άλλων βάζουν και λευκό μαξιλάρι.

Χιλιοτραγουδήθηκαν λοιπόν τα έθιμα του γάμου απ' άκρη σ' άκρη στα χωριά των Αγράφων και είναι γνωστό το τραγούδι: «Όπου βαρούν τα όργανα η γης ανατραμάζει, και τα βουνά ραγίζονται και οι κάτω κάμποι τείωνται...»

Ηλίας Χαρ. Σταμογιώργος

● ΗΓΕΤΗΣ ΚΟΜΜΑΤΟΣ. Το απόγευμα της ίδιας μέρας, στο καφενείο του Γρηγορίου στάθηκε ο γηγέτης της Αριστεράς κ. Χαρ. Φλωράκης. Ήρος στιγμής δημιουργητής αδιαχώρητο από την συγκέντρωση φίλων, κομματικών και μη. Λργότερα και αφού προσφέρθηκαν κάποια αναψυκτικά ο κ. Φλωράκης αναχώρησε για το σπίτι του γωριανού μας Φ. Παπαδόπουλη με το οποίο ως γνωστό έχει φιλικές σχέσεις από τα «δύσκολα χρόνια». Καινοί γιαρ οι αγώνες...

● ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ. «Βρέθηκα στην Καρδίτσα και ήρθα να δω από κοντά το χωριό του Ηλείας» απάντησε στον μπαρμπα-Μήτσιο Τσικνή ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάστης Ελλάδος κ. Σεραφείμ. Ο Αρχιεπίσκοπος έκανε ιδιωτική επίσκεψη και για το λόγο αυτό δεν δόθηκε δημοσιότητα στο γεγονός. Ο κ. Σεραφείμ στο καφενείο μίλησε με καλά λόγια για το χωριό και λίγο πριν φύγει άφησε την ευλογία του. Με τόσες ευλογίες και επισκέψεις στο χωριό, λέτε ν' αλλάξει κάτι;

● ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ. Σε άλλη περίπτωση και προγραμματισμένα επισκέψη θηκε το Μοναστήρι της Αγ. Τριάδος ο Μητροπολίτης κ. Κλέοπας, συγσέδευμενος από Εκκλησιαστικούς παράγοντες και τον Ηπαπαντή. Ο σκοπός της επισκέψεως ήταν η συντήρηση και αξιοποίηση του μοναστηριού. Τι απορρίστηκε ίσως το πληροφορθείτε από άλλες σελίδες της εργασίας μας. Πάντως ένα είναι θέμα, ότι γάρις στο αμείωτο εγδιαφέρον του Ηπαπαντή και τη δυσθίεια του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου, το Μοναστήρι σύντομα θα αλλάξει όψη.

● ΔΙΠΛΩΒΑΠΤΙΣΗ. Και αφού ο λόγος για το Μοναστήρι, να δημειωθεί ότι στις 8 Αυγούστου έγινε η διπλωβάπτιση εκεί. Ο χωριανός μας Φώτιος Ρεμπιά διπλωβάπτιστη εκείνη την ημέρα της επισκέψεως του πατέρα του παιδιά. Ευχόμαστε για τους ζήσουν και... να είναι γουρλής ώστε και άλλοι χωριανοί να ακολουθήσουν το παράδειγμά του. Καλά τα άλλα μοναστήρια και οι εκκλησίες των πόλεων αλλά τη Αγ. Τριάδα του χωριού μας ίσως είναι η καλύτερη, ήλιων. Σκεφθείτε το λίγο...

● ΠΕΡΙΠΑΤΟΙ. Μεταξύ των άλλων ορισμένοι επισκέπτες του χωριού μας και γλυκιωμένοι Βουνεσιώτες επιδόθηκαν στο σπέρι του περιπάτου. Για όσους δεν το γνωρίζουν, ο περίπατος είγει από τις ιδιαίτερες μαράθιες ήπιας άλληστης και συνιτάσσει για διεξαγορίες των ανθρώπων και ιδιαίτερα για άτομα γηγενών. Το χωριό μας διαθέτει πολλές διαδρομές και πλούσιες σε φυσική ομορφιά.

Φανατικός περιπατητής πάντως διαπίστωσε ότι οι περισσότεροι προτίμησαν την περιοχή της λίμνης και το μοναστήρι. Και που να γίνουν πράξη στη Οικολογικά Μονοπάτια του Ηρογράμματος LIFE...

● ΕΞΟΧΙΚΑ. Δυό εξοχικά κέντρα λειτουργητικά σέσος στο χωριό. Εκτός από το γνωστό, άνοιξε και άλλο κοντά στη θέση «Καρακαντά». Το νέο εξοχικό κέντρο με τις βραδυνές ώρες λειτουργητής και ως κέντρο διατέλεσης με δημοτική οργήστρα. Την διεύθυνση του νέου εξοχικού είχε ο Σωτ. Πολυζόγαμπρος. Άλλο ένα άρκιτε να κατασκευάζεται και αναμένεται τους προσεχείς μήνες να ολοκληρωθεί. Το νέο εξοχικό ανήκει στο Θ. Νάνο και κατασκευάζεται κοντά στην λίμνη. Θετικό το γεγονός ότι δύο νέοι αποφάσισαν να ανοίξουν νέα καταστήματα. Είναι αποδεδειγμένο ότι δύο περισσότερα ανοίγουν, τόσο περισσότεροι Βουνεσιώτες μένουν στο χωριό αφού αυξάνονται οι δυνατότητες επιλογής. Σε όλους καλές κουλείσες.

● ΚΡΙΤΙΚΗ. Λρετέτες ήταν οι παραλείψεις και τα λάθη στο δεκαπενθύμερο των εκδηλώσεων που οργάνωσαν για πρώτη φορά με την επωνυμία «ΠΑΛΛΑΣΤΗΡΕΙΑ» οι Σύλλογοι και το Ηνευριτικό Κέντρο. Ελάχιστοι όμως δεν είδαν... το δάσος και παρατηρούσαν το δένδρο. Έτσι έκαναν κριτική και σε ορισμένες σημειώσεις ήταν απόλυτοι. Καλοδεχούμενη πάντα τη Κριτική και ωραία όλα όσα υποδεικνύουν. Να τα έλεγαν όμως λίγο πιο πριν και συμμετέχοντας...

● ΑΝΤΑΜΩΜΑ. Με επιτυχία έγινε στον Ιταρο το 5ο Αντάμωμα των Αγραφιωτών που η Ένωση Αγραφιώτων Χωριών και η Κοινότητα Ραχούλας οργάνωσαν. Δεκάδες οι επίσημοι και χιλιάδες οι απλοί και

Κοινωνικά

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

● Η γυναίκα του Ηλία Σκούφη του Αποστόλη γένει νησες κοριτσάκι. Το Δ.Σ. τους εύχεται να τους ζήσουν.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

● Πολλές βαπτίσεις έγιναν στο χωριό φέτος το καλοκαίρι:

* Οι Κοντοστέργιος Σπύρος, ο Σακελλαρίου Θωμάς, ο Βασιλούλης Βαγγέλης, ο Κυρίτσης Φώτης δάφνισαν τα παιδιά τους Ο Σύλλογος τους εύχεται να ζήσουν.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ ΓΕΛΟΙΟΓΡΑΦΩΝ ΣΤΟ ΜΟΡΦΟΒΟΥΝΙ

Μια ασυνήθιστη έκθεση μοναδική ίσως στα χρονικά των εκθέσεων σιγνη Καρδίτσα εγκαινιάσθηκε πρόσφατα στο Πνευματικό Κέντρο Μορφοβουνίου, στα πλαίσια των πολιτιστικ

